
THE FINAL EIGHT PESUKIM OF THE TORAH

NOVEMBER 28, 2023
HEBREW VERSION
Talmud Tuesday, וישלח

בעל קורא בזמן הזה

1. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כא עמוד א-דף כא עמוד ב

קראה אחד קראוה שנים יצאו וכו', תנא: מה שאין כן בתורה.

2. תוספות מסכת מגילה דף כא עמוד ב

תנא מה שאין כן בתורה - פירוש שאין קורא אלא אחד מכאן קשיא למה שפירש רבינו משולם בפרק קמא דבבא בתרא (דף טו. ושם) ובהקומץ רבה (מנחות דף ל: ושם) דשמונה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותו פירוש יחיד קורא אותו שלא יקרא שליח צבור עמו בפרשת ויעל משה כשחותמין את התורה וקשיא שהרי בימיהם לא היה שליח צבור קורא עמהם כדאמר הכא **ועכשיו נמי לא התקינו אלא שלא לבייש מי שאין יודע לקרות** לכך נראה כמו שפירש רש"י בהקומץ יחיד קורא אותו לבדו ולא יהיו שנים מפסיקין וקוראין באותן שמונה פסוקים שמתחילין מויעל לפי שהוא תחילת הפרשה.

According to תוס' why is there a set קורא nowadays?

3. רא"ש מסכת מגילה פרק ג סימן א

...קראוה שנים יצא. [דף כא ע"ב] תנא משא"כ בתורה שאין קורא אלא אחד אותו שעומד לקרות בתורה ואין שליח צבור קורא עמו. ומה שנהגו האידנא ששליח צבור קורא היינו שלא לבייש את מי שאינו יודע לקרות כדתנן גבי בכורים (פ"ג מ"ז דמס' בכורים) בתחלה מי שיודע לקרות קורא ומי שאינו יודע לקרות מקרין אותו נמנעו מלהביא מחמת הבושה (ג) התקינו שיהו מקרין את הכל. **ואין הדמיון נ"ל דהתם נמנעו מלהביא בכורים** ועברו על מה שכתוב בתורה **אבל הכא בקיאין יקראו והאחרים ימנעו** ומחמת הבושה יתנו לב ללמוד הפרשה אלא נראה הטעם לפי שאין הכל בקיאין בטעמי הקריאה ואין צבור יוצאין בקריאתו והוא בעיניו כיודע ואם לא יקראוהו בתורה אתי לאינצוי עם ש"ץ לכך התקינו שיקרא שליח צבור שהוא בקי בקריאה...

According to the רא"ש why is there a set קורא nowadays? Why does he reject תוס' explanation?

יחיד קורא אותם

4. רש"י מסכת מנחות דף ל עמוד א

יחיד קורא אותן - אדם אחד קוראן ואין מפסיק בינתיים כדי לעמוד אחר ולקרות.

According to רש"י, what does the "יחיד קורא אותם" regarding the last 8 verses of the Torah?

5. שיטה מקובצת מסכת בבא בתרא דף טו עמוד א ר"י מיגש

שמונה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותם. כלומר הקורא פסוקים שלפניהם אינו רשאי לגמור עד סוף התורה שנמצא קורא מה שכתב משה עם מה שכתב יהושע אלא מפסיק ועולה אחר וקורא פסוקים אלו בפני עצמם כדי שיהא ניכר שלא כתבן משה אלא יהושע. פירוש אחר יחיד קורא אותם כלומר ואינו רשאי להפסיק בהם כדי שלא יהא ניכר שיהושע הוא כתבן. הר"י ן' מיגש ז"ל.

What does the מגאש ר"י say the גמ' means when it says "יחיד קורא אותם" regarding the last 8 verses of the Torah? What reason does he give?

What explanation does he give for רש"י's suggestion?

6. תוספות מסכת בבא בתרא דף טו עמוד א

שמונה פסוקים שבתורה - ה"ר משולם היה מצריך מכאן לקרות לאחד אותן ח' פסוקים שלא יקרא עמו שליח צבור...

According to משולם ר', what does the גמ' mean when it says "יחיד קורא אותם" regarding the last 8 verses of the Torah?

7. הלכות קטנות למרדכי (מנחות) פרק הקומץ רבה רמז תתקנה

ח' פסוקים שבתורה יחיד קורא אותם... ואני שמעתי יחיד ת"ח כדאמר ר' לא כל הרוצה לעשות עצמו יחיד עושה והיה מנהגן לקרות הגדול קודם ואח"כ הקטן ממנו...

8. דרכי משה הקצר אורח חיים סימן תרסט

...כתב המרדכי הלכות קטנות (דף צ"ב ע"א) (סי' תתקנה) דשמנה פסוקים אחרונים שבתורה תלמיד חכם צריך לקרותן ואין נוהגין כן אלא נוהגין שאף נערים עולים לסיום התורה וקורין אותו העולה חתן תורה ואפשר בזמן הזה דהחזן קורא הכל אין לחוש מי העולה מאחר שאינו קורא רק החזן...

According to the מרדכי (as understood by the משה דרכי), what does the גמ' mean when it says "יחיד קורא אותם" regarding the last 8 verses of the Torah?

9. רמ"א אורח חיים הלכות לולב סימן תרסט

...עוד נהגו לסיים התורה אף על קטן העולה, אף על גב ד"א דדוקא תלמיד חכם צריך לסיים (מרדכי הגהות קטנות), בזמן הזה שהחזן קורא אין לחוש (ד"ע)...

10. משנה ברורה סימן תרסט ס"א

עד סוף - ומי שקורא פרשה זו נקרא חתן תורה ונהגו למכור פרשה זו ופרשה בראשית וקונים בדמים מרובים וראוי להדר אם באפשר שיהיו הקונים מוכתרים בתורה או עכ"פ מגדולי הקהל:

What does the Mishna Brurah note is the custom in line with this opinion of the מרדכי?

11. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יג הלכה ו

שמונה פסוקים שבסוף התורה מותר לקרות אותם בבית הכנסת בפחות מעשרה, אף על פי שהכל תורה היא ומשה מפי הגבורה אמרם הואיל ומשמען שהם אחר מיתת משה הרי נשתנו ולפיכך מותר ליחיד לקרות אותן. +/השגת הראב"ד/ שמנה פסוקים שבסוף התורה כו' עד מותר ליחיד לקרותן. כתב הראב"ד ז"ל /א"א/ לא שמענו דבר זה מעולם ומה שאמרו יחיד קורא אותן לומר שאינו מפסיק בהן והכי איתא בירושלמי במגלה, ובמקומות הללו נהגו שהעולים לקרות בתורה הוא לבדו קורא ואין החזן קורא עמו, ומה שכתב הוא ענין זרות הוא מאד והצבור היכן הלכו עכ"ל. +

According to the רמב"ם, what does the 'יחיד קורא אותם' regarding the last 8 verses of the Torah?

What does the ראב"ד respond to the רמב"ם?

1st Approach to Understanding the Rambam and Raavad

12. מגדל עוז הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יג

ומה שתמה הראב"ד ז"ל הציבור היכן הלכו למה לא תמה כן על הירושלמי שהביא ר"י אלפס ז"ל פרק עומד ויושב דגרסינן אין פורסים על שמע פחות מעשרה התחילו בעשרה והלכו להם מקצתן גומרין אין קורין בתורה פחות מעשרה התחילו בעשרה והלכו להן מקצתן גומרין אין קורין בנביא פחות מעשרה התחילו בעשרה והלכו להן מקצתן גומרין ועל כולם הוא אומר ועוזבי ה' יכלו ע"כ.

How does the מגדל עוז understand the case of the רמב"ם and the ראב"ד?

13. ביוגרפיה - מגדל עוז

Rabbi Shem Tov ben Rabbi Abraham ibn Gaon was born in Spain (circa 1287). He was a student of the Rashba in Barcelona, where he also studied kabbalah. He lived for a period of time in Eretz Yisrael and Syria, but afterwards returned to Spain. He authored a number of works on kabbalah, but is best known for his Migdal Oz, a commentary on Maimonides' Mishneh Torah. It is considered one of the primary commentaries of the Mishneh Torah, and has been published in virtually every edition.

The primary objective of the Migdal Oz is to answer Rabad's critiques on the Mishneh Torah. In addition, it cites many of the sources of Maimonides' decisions, and quotes variant readings from older manuscripts.

14. משנת יעב"ץ אורח חיים סימן עב

ונראה צביאור בדברים, דיג נכסחפק בעלם דברי
 הירושלמי, שחם התחילו דבר שצקדושה בעשרה,
 גומר אפילו צפחות מעשרה, חם הוא דין צדבר שצקדושה
 שלריך עשרה, היינו שרק נכתחיל דבר שצקדושה לריך
 עשרה, אבל לגמור דבר שצקדושה אין לריך שיחא צליצור.
 או שחוא דין צליצור עלמו, כיון שכתחילה כיח ליצור, איי
 גם כשהלכו מקלחן, מיימ הנשאריו נגררים אחר הליצור
 שכיח כתחילה, והרי זה כאילו הליצור עוד קיים. ואפשר
 מצתה נראה שציסוד דבר זה מחולקים הרמב"ם
 והראצ"ד, הרמב"ם סובר כהר"ן דדוקא צנשתיירו
 רוצן גומרין צפחות מעשרה, אבל כשילאו רוצן אין גומרין,
 ואייי זהו החידוש צשמונה פסוקים שצסוף התורה, שאפיפ
 שילאו רוצן, שמוחר לקרות אותן ציחיד. אבל הראצ"ד סובר
 כמש"כ צספר המנהיג, שכל דבר שצקדושה שלריך עשרה,
 היינו רק להתחיל דבר שצקדושה, אבל לגמור דבר שצקדושה
 אין לריך שיחא צליצור, אלא גומר אפילו ציחיד, ואייי שפיר
 השיג והליצור היכן הלכו, שחלא זה כאילו לא הלכו הליצור,
 כיון שכתחילו בעשרה.

How does the רמב"ם and the רב"ד explain the argument between the יעב"ץ?

2nd Approach to Understanding the Rambam and Raavad

15. שיעורי הגריד"ס מסכת מגילה עמוד קנג

ועל ביאור הרמב"ם הקשה הראב"ד, למה
 קריאה זו א"צ ציבור. וח"ל (פי"ג)
 מתפילה ה"ו): והציבור היכן הלכו. (המגדל
 עוז והכס"מ הבינו בהשגתו שתמה לאן הלך
 הציבור שהיי שם בשעת הקריאה לפני זה.
 אך זה אינו, דכונת הר"א להקשות קושיא
 הלכתית - להיכן פרוח דין הציבור מעל דבר
 שבקדושה זה. וח"ב.)

How does Rav Soloveitchik understand the question of the רב"ד on the רמב"ם?

16. חידושי הגר"ח מנחות דף ל עמוד א

א"ר יהושע בר אבא א"ר גידל א"ר שמונה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותם בבהכ"נ. וכתב הרמב"ם (פי"ג מהל'
 תפלה ה"ו) דהיינו שאין צריך עשרה, וקשה הא מ"מ לא גרע מכל דבר שבקדושה שהדין הוא דצריך עשרה.

What question does R' Chaim ask on the רמב"ם?

17. נפש הרב עמוד שכב

ועדיז נראה לבאר נמי בסיוס דברי ר"ש, שמשא כותב בדמע, דמאי טעמא בכה בשעת כתיבתו, הלא סוף כל אדם למות, וכבר ידע זמן רב מקודם שסופו למות בחו"ל, ולא יכנס לארץ, ומה פתאום התחיל לבכות עכשיו – בשעת כתיבת שמנת הפסוקים. וביאור הגר"א בזה

What question does R' Schachter ask on the Gemara about Moshe crying?

18. שיעורי הגריד"ס מסכת מגילה עמודים קנג-קנד

ולפי"ז נמצא, שכתיבת כה"ת כולה היתה אחר צוואתו לציבור, משא"כ אלו החי"ת פסוקים, דכתבם מרע"ה בינו לבין עצמו, מבלי צוואה ציבורית מקודם עליהם. ועל כן סובר הר"ם, שעל כה"ת שנכתבה אחר לימודה בציבור, שפיר בעינן עשרה. משא"כ בח' הפסוקים, מכיון שנכתבו ביחידות, בלי ציבור, אף קריאתה מתקיימת ביחידות. [ובהזדמנות אחרת אמר רבנו לבאור זה בשינוי קצת, עי' בס' נפה"ר עמ' ש"כ - שכ"ב.]

והנה בכל צוויי השי"ת למשה, היו לו שתי מצוות: הא' - ללמד המצוה לעם, והב' - לכותבה. ולא הי' רשאי לכתוב עד שיצווה מקודם לעם [עי' חומש העמק דבר פ' וילך (עתה כתבו ... ולמדה)], דע"ז צוויי חל שם "תורה" על מה שאמר, וממילא כשכתב, נמצא שנכתבו "דברי תורה", ונתקדש הכתוב בקדושת תושב"כ. וזה פירוש - אומר וכותב, מתחילה מצווה לעם, ואח"כ - מאחר שכבר חל שם "תורה" על המצוה, כתבה, - ונתקדש הכתב כנ"ל.

אך בשמנה פסוקים אחרונים, הרי הי' א"א לו לצוות בתחילה, שהרי בלשון עבר נמסר לו העניין מאת השי"ת, ועל כן כתב פסוקים אלו תחילה אע"פ שלא מסרם מקודם לבנ"י, [וכן ביאר בחי' הגרי"ז על הש"ס שמפי השמועה (עמ' קנד)], ואותם ח' פסוקים לא נתקדשו עד לאחר מיתתו (-מסתמא עד שאמרם יהושע לעם. ד"ע.) - ומפני זה כתב בדמע, שבכה על שלא נתקדשו אלו הפסוקים האחרונים עדיין.

How does R' Soloveitchik explain the opinion of the Rambam?

19. שיעורי הגריד"ס מסכת מגילה עמוד קנד

ובעצם, זהו יסוד אף לשיטות רש"י והר"י משולם - דמאחר דקראי אלו נכתבו ביחידות, אף בקריאתם בענין שהיא ביחידות דוקא...

What suggestion does R' Soloveitchik make for רש"י and משולם based on his idea?

20. שיעורי הגריד"ס מסכת מגילה עמוד קנד

לדעת הר"ם דלא בעינן עשרה, צל"ה -
 כמה נצרכים, דודאי ביחידות א"א
 לו לקרוא. ובודאי בעינן ג', כברכת הזימון,
 דהא אומר ברכו, ובעינן הבו גודל לאלוקינו,
 דהיינו עכ"פ שנים עונים. (עי' ברכות כ"א

ע"א, וערש"י מ"ה ע"א.) ואפשר דבעינן
 רוב ציבור. (עי' גליוני הש"ס לסנהדרין ע"ד
 ע"ב בשם השאלתות.)

ורבינו קיבל מאביו בשם הגר"ח זצוק"ל,
 דכוונת הר"ם באמרו - מותר לקרות
 אותם בביה"כ בפחות מעשרה, שכונתו
 לתשעה, אבל בשמונה או בפחות מזה,
 בודאי לא. ורבינו לא הבין שיעור זה של
 טי"ת. (ויש שרצה לומר עפ"י הגמ' ברכות
 מ"ז ע"ב תשעה וארון מצטרפין. אך אף
 זה ליתא. ורבינו לא הזכירו.)

What are the different opinions quoted by R' Soloveitchik as to how many people are needed according to the Rambam to read the last 8 verses?